Brodacze ze Sławatycz przyjadą do Kielc! Wyjątkowa tradycja ludowa na III Świętokrzyskim Jarmarku Bożonarodzeniowym

Charakterystyczne maski, olbrzymie szpiczaste kolorowe czapy, długie brody, odwrócone na wierzch kożuchy, garby, słomiane buty i powrósła (sznury zrobione ze słomy) – tak prezentują się Brodacze ze Sławatycz, niezwykli kolędnicy z Lubelszczyzny, których już 6 grudnia będzie można spotkać podczas III Świętokrzyskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach!

Brodacze to jedna z najbardziej niezwykłych, oryginalnych i rozpoznawalnych tradycji ludowych w Polsce. Zwyczaj kultywowany jest w Sławatyczach, niewielkiej miejscowości położonej nad Bugiem, przy granicy z Białorusią. Ma ona swoje źródło w czasach przedchrześcijańskich, kiedy na przełomie starego i nowego roku praktykowano specjalne obrzędy.

Tradycyjnie przebierańcy wychodzą na ulice Sławatycz w trzy ostatnie dni grudnia, od 29 do 31 grudnia. Kolędują, składają mieszkańcom życzenia noworoczne i symbolicznie żegnają mijający rok, odpędzając to, co złe. Witają nadchodzący czas z nadzieją na pomyślność.

Symbolika stroju Brodaczy ze Sławatycz:

- **Maska Brodacza** wykonana jest ze starej pomarszczonej skóry, z jaskrawym obrysem ust, oczu lub nosa, najczęściej białym lub czerwonym, z dodatkowymi, zwykle białymi kropkami lub cętkami na policzkach lub pod oczami. Zakrywa całą twarz kolędnika włącznie z ustami. Jej funkcją jest ochrona przed złymi mocami. Przedstawia ona postacie z zaświatów.
- **Długa broda** wykonana jest z lnu – symbolizuje długie życie, doświadczenie i bogactwo przeżyć.
- **Czapa** – stożkowata i wysoka na około 80 cm. Ozdabia się ją kolorowymi kwiatami i wieloma długimi zwisającymi wstążkami z bibuły. Czapa ze względu na swój kształt symbolizuje sięganie ku niebu. Kolorowe kwiaty i wstążki w środku zimy oznaczają witalność i ożywienie.
- **Odwrócony kożuch** symbolizuje obfitość i dostatek.
- **Garb** – jako objaw starości oznacza wysiłek, który został wykonany w przemijającym roku. Według wierzeń ludowych jego dotknięcie przynosi szczęście.
- **Słoma** – z której wykonane są buty i powrósła w pasie – według wierzeń ludowych pomaga w nawiązaniu kontaktu z zaświatami.

W niedzielę, 6 grudnia, Brodacze ze Sławatycz zawitają do Kielc. Będą gośćmi III Świętokrzyskiego Jarmarku Bożonarodzeniowego w WDK w Kielcach. Będzie to niepowtarzalna okazja, by z bliska poznać tę niezwykłą tradycję, spotkać jej barwnych przedstawicieli i przekonać się, jak niezwykłe i fascynujące jest polskie dziedzictwo ludowe!

Brodacze ze Sławatycz

- 6 grudnia 2026 r. (niedziela), godz. 15.00 – 18.00, Wojewódzki Dom Kultury w Kielcach

Zapraszamy na spotkanie z tradycją, która zachwyca, intryguje i łączy pokolenia!

———

Fot.: Autorstwa Regionalny Instytut Kultury w Katowicach, CC BY 4.0, https://commons.wikimedia.org/

Źródło: Katarzyna Smyk, *Brodacze ze Sławatycz. O rekonstrukcji semantyki stroju obrzędowego*, [w:] J. Adamowski, M. Wójcicka (red.), *Tam na Podlasiu, T. 5, Codzienny i świąteczny ubiór ludności południowego Podlasia*, Wola Osowińska: Gminny Ośrodek Kultury w Borkach z/s w Woli Osowińskiej, 2014, s. 61 – 80.

GOŚĆ SPECJALNY
BRODACZE ZE SŁAWATYCZ
III ŚWIĘTOKRZYSKI
JARMARK
BOŻONARODZENIOWY
6 GRUDNIA, GODZ. 15⁰⁰ - 18⁰⁰
SZCZEGÓŁY: WDKKIELCE.PL
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
TVP3 KIELCE
TVP info
ECHODNIA
KIELCACH